

PLAN DE DESENVOLVEMENTO
EUROPEO
2018-2020

I.E.S. de Rodeira

Cangas

1. INTRODUCCIÓN.

A sociedade actual, inmersa en procesos de mundialización e plenamente integrada no marco da Unión Europea, demanda un maior coñecemento sociocultural que inclúa non só unha competencia lingüística en linguas estranxeiras, mais recoñecer a fortaleza da diversidade cultural que representa a humanidade.

Entendemos a formación como un proceso permanente apoiado na cooperación, o intercambio de ideas e a creación de tecidos e redes alén do local para desenvolver as competencias e o potencial humano de todos os membros da comunidade educativa.

Dentro do mundo globalizado, a Unión Europea é unha construción innovadora que artella un marco de paz, estabilidade e defensa dos dereitos humanos nun mundo no que estes valores deben ser protexidos, potenciados e postos en valor, polo que o fío condutor deste plan é a procura da calidade e o desenvolvemento educativo, a inclusión da dimensión europea na vida do centro, a nosa internacionalización e o enriquecemento do noso sentido de comunidade a través do coñecemento de novas realidades e culturas.

2. CONTEXTO DA INSTITUCIÓN.

O IES de Rodeira é un centro de titularidade pública situado na localidade de Cangas (Pontevedra, Galiza). O centro conta cun cadro de persoal estábel de arredor de 100 empregados e ofrece, en horario de mañá e/ou vespertino, as seguintes ensinanzas: ESO, Bacharelato, Ciclos Formativos (FPB, GM, GS, a distancia), Ensino para Adultos (ESA), cursos de alfabetización, obradoiros a adultos para a aprendizaxe permanente, cursos formativos para parados (AFD) e Aula Mentor. Ademais, funciona como unha sección da Escola Oficial de Idiomas de Vigo para a comarca do Morrazo.

Ofrece aos seus 1.100 alumnos unha ampla gama de materias optativas. É un centro dinámico que se organiza con sinerxias de traballo entre pares (seminarios, grupos de traballo, formación no centro...) arredor de temáticas heteroxéneas: dinamización da biblioteca escolar, mediación entre iguais, aprendizaxe cooperativa, actualización de coñecementos TIC, dinamización da lingua galega, espírito emprendedor...

Durante os últimos anos, o IES de Rodeira ten desenvolvido numerosas **actividades** no ámbito dos programas internacionais e europeos. En concreto, podemos destacar:

- A. Porfolio Europeo das Linguas (PEL): entre 2008 e 2016, 9 docentes pertencentes aos departamentos das 4 linguas, TIC, orientación e a sección bilingüe de música en inglés, puxeron en marcha e desenvolveron a implementación voluntaria do PEL para secundaria e o bacharelato. Destinada ao alumnado de todos os niveis da ESO, Bacharelato, Ciclos Formativos e varios talleres de adultos, o grupo consensuou proxectos conxuntos plurilingües que abordaron aspectos multiculturais e lingüísticos vinculados coa Identidade Europea.
- B. Proxecto Piloto para a mellora da competencia comunicativa (OAPÉE, Madrid), 2009.
- C. Sección bilingüe de inglés na materia de música, 2011, paralizada temporalmente no curso 2018-19.
- D. Carta ECHE 2014-2020 para a mobilidade de alumnado de ciclos, 2014.
- E. Eufolio, Eu Portfolios na Aula (2014-15) coa finalidade de promover a integración das TIC no ensino e no aprendizaxe nos sistemas educativos.
- F. KA2 Entels, “Teachers CPD: Qualified TEachers = Successful Learners?”, (2015-16) para investigar, deseñar e avaliar formas creativas para introducir as TIC nos centros educativos e para mellorar as competencias dos docentes.
- G. KA102, dentro do consorcio da Diputación de Pontevedra, desde o ano 2016, enviando a 3 alumnos de grao medio a prácticas remuneradas en Portugal durante un total de 36 meses (1 no 2017, 2 no 2018 e 1 xa confirmada no 2019).
- H. KA103, para o período 2017-2019, con dúas bolsas de mobilidades para prácticas do alumnado de ensino superior que se agarda cubrilas no primeiro trimestre do 2019.
- I. KA3 ATS2020, “Assessment of Transversal Skills (2016-17), coa participación de 11 países e 17 institucións.
- J. KA101, “Vinculándonos con Europa: camiños innovadores para mellorar as competencias do alumnado”, con 12 mobilidades de persoal, a desenvolver nos cursos 2018-19 e 2019-20. As áreas de traballo se engloban no uso de dispositivos móbiles, na mellora da xestión e organización escolar e na potenciación do programa de Centro Saudábel.

3. PROFESORADO COLABORADOR.

Nestes anos o desenvolvemento dos programas europeos tivo un grupo de docentes implicados no seu labor, sen que houbera unha institucionalización orgánica dun departamento *ad hoc* e actuando como unha coordinación entre compañeiros. Durante estes anos participaron até unha ducia de docentes, coordinados por Sonia Novoa (profesora de informática) e polas xefaturas de linguas estranxeiras (Teresa Comesaña e Carmen Soto).

Desde o curso 2017-18, a coordinación de programas europeos lévase polo profesor Sérgio Nunes (do departamento de Formación e Orientación Laboral), coa colaboración das anteriores compañeiras.

Para o ano académico 2018-19, comézanse a dar os pasos para a constitución dun Departamento de Programas Europeos, coa incorporación de dúas profesoras con asignación horaria, quedando como sigue:

- Sérgio Nunes Garcia (FOL), coordinador, 2 horas.
- Pilar Mariño Montero (Administrativo), encargada do consorcio coa Deputación de Pontevedra KA102, 1 hora.
- Mª Rosa González Barreras (Administrativo), encargada de difusión e impacto, 1 hora.

Ademais as compañeiras Sonia Novoa e Carmen Soto siguen colaborando activamente coa Coordinación de Programas Europeos, sen asignación horaria.

4. NECESIDADES DO IES DE RODEIRA E OBXECTIVOS FIXADOS.

A decisión do IES de Rodeira de participar en proxectos europeos baséase na necesidade de desenvolvemento de competencias en áreas chave do centro para que no período 2014/2020 se consigan resultados na modernización da escola e introdución de novas metodoloxías, mellora das competencias en linguas non maternas, perfeccionamento das competencias de xestión e administración escolar e combater o fracaso escolar e o abandono temperá.

Froito da experiencia dos últimos anos, detectamos que a Coordinación de Programas Europeos necesita un grupo máis amplo de persoal implicado para consolidar as súas funcións e fortalecer as nosas principais áreas de mellora co obxectivo de lograr desenvolver as competencias anteriores. A implementación de accións Erasmus+ como o KA101 significarían un impulso definitivo a dita consolidación ao implicar dunha forma

activa a un maior número de docentes nos programas europeos. Neste sentido, destacamos as nosas necesidades de mellora en dúas áreas básicas:

Área de mellora 1. Internacionalizar o centro, que se concreta nos seguintes obxectivos:

- 1.1. Dotar dunha visión internacional e europea aos proxectos que xa están sendo desenvolvidos actualmente no centro, particularmente o programa de sección bilingües, desenvolvemento e implementación de TIC e Centro Activo e Saudábel, de forma que se observe unha actuación transversal das accións Erasmus+.
- 1.2. Compartir con outros centros educativos de Europa un conxunto de boas prácticas, experiencias e procesos de calidade, potenciando o traballo local e mediante redes de traballo (eTwinning).
- 1.3. Consolidar contactos en países nos que vimos desenvolvendo outras accións europeas (Portugal) e lograr novos naqueles que queremos ampliar a nosa acción (Irlanda, Franza, Italia).
- 1.4. Mellorar as competencias lingüísticas de linguas non maternas da comunidade educativa.
- 1.5. Tomar conciencia por parte de docentes, equipo directivo, alumnado e familias da dimensión europea e os seus beneficios e oportunidades para a formación, o desenvolvemento persoal e a capacitación profesional.
- 1.6. Incrementar o número de alumnado que participa das accións de mobilidade para a formación profesional (Grao medio) e de educación superior (Grao Superior).
- 1.7. Extender as mobilidades de formación profesional ao ciclo básico (FPB) e máis ao curso para desempregados AFD (Accións Formativas para Desempregados).
- 1.8. Iniciar os contactos para realizar posíbeis intercambios escolares, dentro da liña KA2 ou non, que permitan a mobilidade de alumnado de secundaria e/ou bacharelato.
- 1.9. Consolidar un equipo de persoal do centro con funcións e responsabilidades claras na área de Programas Europeos.

Área de mellora 2. Mellorar os aspectos organizativos, pedagóxicos e de xestión do centro que logren impactos nos seguintes obxectivos:

- 2.1. Ampliar as competencias da comunidade educativa coa alfabetización mediática, as novas tecnoloxías e a implementación de novos procesos de ensino-aprendizaxe con metodoloxías activas.

- 2.2. Establecer e/ou fortalecer grupos de traballo e de formación no centro en metodoloxías didácticas, programas internacionais e novas tecnoloxías.
- 2.3. Desenvolver novas metodoloxías relacionadas coa actividade física e deportiva, ademais de implementar novos procesos que melloren os hábitos saudábeis do alumnado e a comunidade educativa en xeral.
- 2.4. Consolidar a sección bilingüe do centro, mellorando as competencias dos docentes para poder estar en disposición de implementar novas liñas noutras materias ou etapas educativas.
- 2.5. Coñecer outras realidades e experiencias de organización e administración escolar que permitan implementar boas prácticas para mellorar o funcionamento do centro.

5. LIÑAS DE ACTUACIÓN PRIORITARIAS.

A mellora competencial do persoal é unha condición imprescindible para lograr unha maior e máis efectiva internacionalización do centro escolar, un maior aproveitamento dos cursos de formación en Europa, potenciar os programas xa desenvolvidos no centro nas accións KA1 e eTwinning e aumentar a motivación do alumnado e de toda a comunidade educativa para a aprendizaxe de linguas estranxeiras, a adquisición dunha perspectiva europea e a concienciación dos beneficios e a importancia de posuír unha cidadanía europea común.

As actividades relacionadas cos programas europeos que se consideran para este período 2018-2020, englobanse nas seguintes:

1. Educación Escolar (Secundaria).

Executaremos o programa KA101 de mobilidade para docentes, executando o programa aprobado para o período 2018-2020, “Vinculándonos con Europa: camiños innovadores para mellorar as competencias do alumnado”. Esperamos que ao finalizar este proxecto, nos encontremos en disposición de explorar a posibilidade de candidatar nos na liña KA2 (asociacións estratéxicas) con outros centros docentes da Europa.

2. Formación Profesional.

Consideramos esta área como unha **acción prioritaria** para o período 2018-2020, razón pola que se incrementa o persoal responsábel da mesma, esperando que se integre no Departamento de Programas Europeos un responsábel de cada Departamento Didáctico con docencia nos ciclos de grao medio (Xestión Administrativa e Instalacións de Telecomunicacións). Agardamos complementar o Consorcio da Deputación, mediante a aprobación dun programa KA102 para o IES de Rodeira. Paralelamente, consideramos prioritario ofrecer desde o propio centro

aulas en linguas estranxeiras que complementen o currículo do alumnado, mellorando as súas competencias lingüísticas para a futura mobilidade de prácticas profesionais na Europa.

Tamén é fundamental estender esta acción aos ciclos de formación profesional básica, permitindo dar un maior valor ás súas ensinanzas.

3. Educación Superior (Grao Superior)

Esperamos continuar coa liña xa dispoñíbel (KA103) consolidando contactos en Irlanda e Portugal cos que poder ofrecer realizar as prácticas FCT para o alumnado de ciclos superiores.

4. Educación para Adultos

Agardamos explorar as posibilidades de conseguir un programa de mobilidade para docentes (KA104) que incentive ao profesorado de adultos a participar na internacionalización do centro de cara a un futuro proxecto de asociación estratéxica a partir do 2020.

6. RESULTADOS E IMPACTOS ESPERADOS.

En relación ao **persoal do centro**, as mobilidades e plans de acción europeos deberían permitir que o mesmo adquira:

- Novos enfoques metodolóxicos vinculados coas competencias chave.
- Adquisición de competencias en novos soportes electrónicos, aplicacións didácticas e o uso de redes sociais con fins educativos.
- Interaccións que permitan reciclar ou mellorar a competencia lingüística do noso persoal nas linguas estranxeiras que se ofrecen no centro (inglés e francés) e coas que temos vinculacións a través do galego e polas mobilidades de alumnado (portugués).
- Creación e consolidación dun repositorio de contactos con vistas a futuras colaboracións europeas para creación de asociacións estratéxicas (KA2).
- Potenciar a rede eTwinning entre o persoal do centro.
- Mellora da xestión docente en relación á administración electrónica, dixitalización e modernización dos procesos implicados.
- Dotar dunha imaxe corporativa propia do Departamento de Programas Europeos do IES de Rodeira, facilmente identificábel e recoñecíbel.

En relación ao **alumnado** e o **resto da comunidade educativa**, agardamos lograr:

- Reducir o abandono escolar temperá e o fracaso escolar no centro.

- Mellorar o nivel de cualificación, logrando un maior atractivo para as ensinanzas de Formación Profesional Básica e Grao Medio mediante o acceso a prácticas formativas remuneradas ao finalizar a titulación.
- Mellorar as competencias lingüísticas do alumnado en linguas non maternas.
- Aumentar a motivación e implicación do alumnado mediante a implementación de novas metodoloxías co uso de dispositivos móbiles.
- Perfeccionar a comunicación entre toda a comunidade educativa en procesos de xestión e organización escolar.
- Aumentar as competencias dixitais das familias do noso alumnado.
- Fomentar hábitos saudábeis e unha vida máis activa no noso alumnado, en particular, e na comunidade educativa en xeral.
- Axudar a potenciar a futura inserción laboral do alumnado con maiores dificultades, especialmente no ámbito da Formación Profesional (AFD, FPB e GM).
- Potenciar os obradoiros de adultos mediante o establecemento de cursos de formación nas áreas obxecto de mobilidade de profesorado.
- Maior recoñecemento das políticas europeas, da nosa pertenza ao espazo común europeo e da conciencia dunha cidadanía europea.

En resumo, desde o IES de Rodeira agardamos que os programas europeos axuden a mellorar o atractivo do noso centro para as familias e o alumnado á hora de escolarizarse nas ensinanzas que ofrecemos, particularmente nas relativas aos ciclos formativos (básico, medio, superior), ademais de que sirvan para potenciar a futura inserción laboral.

7. INCLUSIÓN NO CENTRO DAS COMPETENCIAS E EXPERIENCIAS ADQUIRIDAS.

A. Impacto nos participantes e no centro educativo.

Agárdase que a combinación dos nosos proxectos teñan un impacto positivo tanto no persoal participante nas accións como no conxunto do centro, mais especialmente na comunidade educativa e no alumnado.

A través da cooperación con outros países, lograremos coñecer e adquirir novos métodos, habilidades, coñecementos e actitudes, así como un elemento fundamental do ensino: o gran impacto que ten na formación humana e persoal, superando barreiras, reforzando valores como o sentimento europeísta, a integración, a cooperación, a flexibilidade, a tolerancia, a iniciativa persoal, o espírito emprendedor ou a importancia da aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Todo isto debería producir un impacto significativo na mellora da percepción dos profesionais e do cidadáns sobre as semellanzas e diferenzas entres os países

européas, ao tempo que impactaría na dimensión europea do centro educativo mediante a creación de redes de colaboración con outros centros e empresas europeas.

B. Impacto a nivel local, rexional, nacional e internacional.

A nivel local o desenvolvemento do plan suporá a consolidación da internacionalización do centro para convertelo nun instituto de referencia no concello de Cangas. A nivel comarcal a nosa participación en charlas, xornadas ou actividades de Orientación Profesional abertas á comunidade educativa implicará a referencia ás nosas actividades.

A mellora nas nosas accións tamén implicará un beneficio no consorcio de formación profesional no que xa participamos, colaborando a incrementar a calidade das súas accións.

As nosas familias e alumnado poderán beneficiarse dunha proxección europea do centro, aumentando a súa percepción de cidadanía Europea e contribuír, desde o coñecemento adquirido pola súa institución, ao recoñecemento da diversidade europea e a importancia da mesma, a través da colaboración e as mobilidades realizadas nos países de acollemento das nosas accións.

C. Impacto en función do tempo:

a. A curto prazo:

- Mellora da competencia lingüística, cultura, social e cidadá do persoal e do alumnado implicado.
- Maior fluidez e seguridade do manexo da lingua, na súa función instrumental e como vinculadora de contidos non lingüísticos para profesorado e alumnado participante.
- Emprego activo de referencias culturais.
- Visibilización e publicidade da experiencia e materiais elaborados a través da prensa local, web do centro, redes sociais e exposicións de carácter local ou comarcal.
- Mellora da calidade do ensino e do interese do alumnado.
- Consolidación do equipo de Programas Europeos, implicando a máis profesorado cun carácter transversal.

b. A medio e longo prazo:

- Respecto polos elementos comúns e diferenciadores para un maior coñecemento intelectual e dimensión europea.
- Incremento do Personal Learning Environment (PLM) do persoal docente.
- Ampliación de coñecementos con dispositivos móbiles e tecnoloxías sociais, con especial énfase na seguridade na rede, ciberbullying e ciberacoso no conxunto do centro.

- Aplicación na aula do experimentado incidindo nun traballo cooperativo virtual de dimensión europea.
- Enriquecemento global do centro escolar a través da experiencia compartida polos docentes.
- Desenvolvemento de eventuais socios europeos.
- Exploración de proxectos de cooperación europeos.
- Constitución dun Departamento de Programas Europeos con obxectivos, persoal e recursos específicos.
- Adaptar a oferta pedagóxica do centro á súa internacionalización.

8. DIFUSIÓN DOS PROGRAMAS EUROPEOS.

Todos os programas que se realicen dentro dos programas europeos contarán coa máxima difusión posíbel entre a comunidade educativa ao obxecto de lograr que o coñecemento adquirido poida ser diseminado entre alumnado, docentes, persoal non docente e familias. Sen sermos exhaustivos, as actividades que se realizarán neste período de vixencia do plan de desenvolvemento europeo serán:

1. Dirixido ao **persoal do centro**:
  - 1.1. Informarase trimestralmente ao Claustro e CCP das novidades e evolución dos programas europeos no centro.
  - 1.2. Presentarase unha memoria final de actividades no Claustro e no Consello Escolar que resuma as principais accións e impactos dos programas europeos no centro.
  - 1.3. Celebraranse charlas, reunións informativas e outras semellantes de forma periódica entre o persoal do centro para difundir os resultados do programa.
  - 1.4. O persoal participante das mobilidades participará, na medida das súas posibilidades, nas actividades anteriores, difundindo as súas experiencias.
  - 1.5. Estableceranse grupos de traballo e de formación sobre internacionalización do centro.
  - 1.6. Incorporarase a dimensión europea nos grupos de traballo existentes, mediante a participación de profesorado nas mobilidades e accións europeas.
  - 1.7. Realizaranse actividades de *job-shadowing* por parte de profesorado do centro que realice as mobilidades para observar novos métodos pedagóxicos adquiridos.
2. Dirixido a **toda a comunidade educativa** do centro:
  - 2.1. Disporase dun taboleiro de anuncios propio, visíbel na entrada do centro no que publicar toda a información relativa aos programas europeos.
  - 2.2. Actualizarase a páxina web, incluíndo nela toda a información relativa.
  - 2.3. Publicaranse na web do centro todas as novas de actualidade.

- 2.4. Organización de obradoiros para adultos coas temáticas vinculadas aos programas europeos.
- 2.5. Creación de perfís propios nas redes sociais (ou integradas noutra xeral do centro) que recollan as accións realizadas no programa Erasmus+.
- 2.6. Promocionar o centro e as actuacións europeas nos medios de comunicación locais e rexionais.